

Weidevogelbescherminggroep Gasteren. *Jaarverslag 2021*

Ode aan deze stoere Kievit om onder deze omstandigheden vier eieren uit te broeden.

Deelnemende

Boerenbedrijven

Mts Fam. H.v/ Ree Gasteren.	Fam Speulman Anderen
Mts Fam AJ Knijp Anderen	Fam H Tienkamp Eext
Mts J.Jobing Grolloo	Fam Beulink Roswinkel
Mts J.A Dekker Eext	Fam R.Fedder Eext
Fam. J. Mennega Eexterzandvoort	Fam H Meijering Anloo.
Fam H.Tiems Anloo	Fam H.Brink Eext
Fam T.Hollander Gasteren	Fam A.Rolfers Valthermond.
Fam G.Roosjen Borger	Mts B. Kuiper/Vedder Eexterveen.
Fam L. Roede Anderen	Fam H .Buiten Odoorn.
Mts Nijhof. Eexterzandvoort.	

Vrijwilligers van de Groep Gasteren zijn:
Vrijwilligers van de Groep Gasteren zijn:

Bill Jager	Pauline Hellema
Bert Bouwmeester	Nick Schamp
Wim Hehanussa.	Janet De Boer/Bouwmeester.
Harm Moek	Jan Prins

Gerrit H Struik coördinator. Tel 06-19953673.
Facebook: Weidevogelsgasteren.

Inhoud van dit jaarverslag.

Deelnemende bedrijven.

Vrijwilligers.

Doel van de weidevogel bescherming.

Verslag van de werkzaamheden.

Meetresultaat van de eieren.

Droneonderzoek.

Contacten met de boeren.

Predatie.

Plasdras gebied SBB. Osbroeken.

Wulpen beschermingsplan 2021.

Totaalresultaat. 2021.

Vergelijk resultaat laatste 12 broedseizoenen.

Doel.

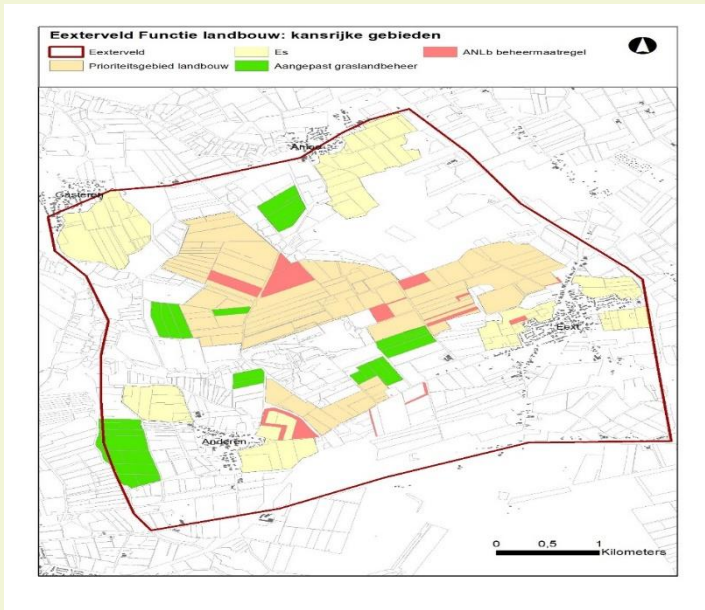
Het doel van de weidevogel bescherming groep Gasteren is:

Het beschermen van de in haar gebied voorkomende populatie boerenlandvogels, en al het mogelijk te doen om deze populatie te doen vergroten of in stand te houden. Dit in samenwerking met alle betrokkenen.

Een landschap zonder boerenlandvogels is in onze visie niet denkbaar. Door samen met anderen deze visie te volgen is het “de” basis om tot resultaat te komen. De boeren binnen ons gebied maken daar een groot deel vanuit. Ook de inbreng van Landschapsbeheer Drenthe maakt deel uit van het totaal plaatje.

Maar het meeste dragen de vrijwilligers bij die met passie elke keer weer enthousiast het veld in trekken om soms met minder dan weer met meer resultaat nesten te markeren zodat de boeren zoveel mogelijk deze kunnen ontwijken met hun machines. Dat dit resultaat oplevert moge duidelijk zijn uit het aantal nesten dat we vinden en de daaruit voortkomende jonge vogels.

Ook het Wulpen beschermingsplan Drenthe maakt deel uit van de aanpak van deze beschermende maatregelen. Hierover later meer.

Kansrijk akkervogelgebied.

Op 4 maart hebben we met een verkenning ronde ons verder op de hoogte gesteld van de terreinomstandigheden en of er al vogels teruggekeerd zijn. Dat het erg nat was op de akkers was ons niet vreemd maar dat het zoo nat zou zijn.

Hoezo nat!

Nog steeds hebben we dit jaar te maken met Covid 19. Landelijk gezien worden we op allerlei manieren gewezen op het risico. Voor het nieuwe broedseizoen zijn door het Landschap Beheer Drenthe geen nieuwe maatregelen aangekondigd dus houden we ons aan de regelgeving als zijnde het broedseizoen 2020 en de RIVM-maatregelen. We hebben gelukkig geen ziekte gevallen binnen onze groep gehad. Wel is het in het vroege voorjaar even lastig om geen bezoek te kunnen brengen aan onze boeren., maar eenieder toonde hiervoor begrip.

Zoals gezegd afstand houden in het veld was geen probleem en tijden het gezamenlijke koffiedrinken ook niet.

Op 25 febr. was het weer zover dat we de gebiedsbordjes konden plaatsen en een week later hebben we de eerste verkenningsronde gemaakt. De eerste waarnemingen duiden erop dat nog niet veel vogels teruggekeerd zijn in het gebied. Een enkele Kievit laat zich zien maar dat we daar gelukkig van worden, zeker niet. De reden is wel het slechte weer in deze periode. De temperatuur is laag en er valt veel regen. De landerijen zijn voor de vrijwilligers nagenoeg onbegaanbaar. Er ontstaan spontaan grote plasdras partijen op de akkers.

Toch vinden we op 18 maart ons eerste Kievietsei. En later die dag nog drie nesten met één Ei. Dit laatste nest op de Es in Gasteren hebben we voorzien van een camera.

Toen de temperatuur weer wat aangener werd vinden we later in de maand maart meer nesten, en staat de teller redelijk gelijk met voorgaande jaren. Echter op 5 April ziet het

landschap erop eens wit uit. Een verlaatte sneeuw bui met een aantal nachten vorst stagneren de verdere eileg van de Kieviten.

De stoere Kievit op de Gasterse Es blijft echter op haar nest zitten en broed zowaar de eitjes uit.

Ondanks alle ontberingen voor de vogels zijn er veel nesten uitgekomen.

Dat het een moeizaam jaar voor de weidevogel zou worden stond al vrij snel vast. Gedurende de maand maart vinden we wel nesten maar niet in die aantallen die we de laatste twee jaar gewend waren. Op 1 April stond de teller nog maar op 27 nesten. In de voorgaande twee jaar waren dat er resp. 35 en 29 stuks.

Foto onder: Jonge Scholeksters.

Foto Jonge Haas.

Ook voor de vrijwilligers was het zwaar. Gelukkig keerde het tij. De temperatuur ging half April wat omhoog wat direct gevolg had voor de Eileg van de Weidevogels. Gestaan vinden we mooie Kievitsnesten met meestal vier eieren. Dit was een aanwijzing dat het voor de vogels hoog tijd werd deze eieren te leggen. Er waren ook zichtbaar meer Kieviten in het gebied.

Ook dit jaar veel aandacht voor het plaatsen van nesten in mandjes.

Dat de vrijwilligers scherp zijn in het veld om nesten te vinden weten we, maar dat ze zelfs een telefoon opmerken is heel scherp, een rariteit dus. Na melding bij de boer vinden we echter geen eigenaar. Ook vinden we in het vroege voorjaar nog een Ganzen ei. Een Ei van de vele ganzen die in de winter in het gebied bevolken. Veel soorten Ganzen verblijven gedurende de dag op de akkers. Als ervaren Ganzenteller in het gebied Fochteloerveen tel ik op één dag in het Eexterveld en de Gasterse es, 18.000 ganzen en 22 Zwanen. Ganzen voornamelijk Grauwegans en Toendraganzen maar ook Brandganzen zijn rijk vertegenwoordigd.

Predatie verhaal. (In grote lijnen.)

In jan/febr. 2020 hadden we een aanvraag gedaan bij de FBE/Provincie om een ontheffing “bestrijden van Vossen en Steenmarters” in ons gebied te verkrijgen. Na een boekwerk aan gegevens te hebben toegestuurd zou de provincie Drenthe hierover binnen 12 weken plus uitloop van 8 weken een beslissing nemen. Na gestelde termijn ++ maar eens aan de bel getrokken. Het Antw. was “de commissie heeft door de complexiteit van de aanvraag meer tijd nodig”.???? Eind 2020 kwam er dan een eindoordeel met een voor ons negatieve uitslag. De Provincie staat op het standpunt dat predatie een bijdrage levert aan het versterken van de populatie. Maar er was een mogelijkheid tot in beroepstelling. Wie A zegt moet ook B zeggen dus gaan we in beroep. Na wat heen en weer correspondentie over de grondrechtelijke vertegenwoordiging van de coördinator en de groep, werd het “beroep” dan toch in behandeling genomen. Hiervoor zou een openbare hoorzitting met de provincie worden georganiseerd. Op 31 mei 2021 was het dan zover. De commissie van Rechtsbescherming die de bijeenkomst organiseerde zat met de provinciebestuurders klaar voor de ontvangst. Na het uiteenzetten van de standpunten van beide partijen gaf de commissie aan dat de provincie wel heel erg lang de beslissing had uitgesteld en sprak GS vermanend hierop aan.

Dat ook die commissie een beetje boter op het hoofd heeft blijkt uit de toezegging, dat het bekend maken van de eindbeslissing vier weken zal duren.

Op 6 juli 2021 komt er een schrijven binnen van GS, dat ze nog geen eindoordeel hebben ontvangen van de rechtsbeschermingscommissie, en zodoende geen actie kunnen ondernemen. Een dag later bevestigt de commissie dit.

Note; De beslissing is uitgesteld tot 25 aug 2021. Zou het dan eindelijk gebeuren na bijna twee jaar??? Wanneer deze werkwijze in het bedrijfsleven zou plaats vinden was die tent allang failliet geweest.

Ondertussen gaan de predatoren hun gang. Niet alleen nesten maar ook Reeën vallen ten prooi.

Project Eieren metingen.

Voor het broedseizoen 2021 hebben we een project opgestart om zoveel mogelijk gevonden eieren op te meten. De metingen zijn in het veld uitgevoerd. Het betreft geen wetenschappelijk onderzoek maar toch interessant om te weten.

Doel van deze meting is om erachter te komen:

1^e is er verschil in afmeting van Eieren.

2^e is het verschil aantoonbaar in leg periodes

3^e is er verschil in het gebied aan te tonen.

4^e Heeft het meten invloed op het broeden en mogelijk lokken van predatoren.

1^e) **in totaal zijn er 50 nesten opgemeten.**

Onder verdeeld in:

3. Wulpen nesten.

3. Scholekster nesten.

44. Kievitsnesten.

Meerdere nesten zijn gevonden echter door wisselend veld bezoek is niet alles gemeten. 50 van de 91 gevonden nesten zijn wel gemeten.

Resultaat.:

1^e) Wanneer we nesten vinden denken we al snel dat alle eieren gelijk zijn, maar er zijn wel degelijk verschillen in afmeting. Als we ons toespitsen op de meest gemeten Eieren van de Kievit, zien we dat de verschillen in lengte en in diameter tussen het grootste en het kleinste Ei groot te noemen is. Het grootste Ei heeft een afmeting van lang 50,8mm En de grootste diameter van 36,5mm Het kleinst gemeten Kievitsei is in lengte 42,0 mm en in diameter 31,0 mm. Een aanmerkelijk verschil dus.

2e) In periodes van de leg is er geen verschil in afmeting. Zowel in het vroege voorjaar als in de latere periode zitten verschil in afmeting.

3e) Ook is er geen verschil tussen Eieren gemeten aan de hoge kant van de Belvédère en de lagergelegen akkers nabij de Belvédère.

4e) Vast is komen te staan dat: de opgemeten nesten niet vaker zijn gepredeerd dan de niet opgemeten nesten. Wel zijn de nesten met 1 of twee eieren vaker verlaten. Maar dit is niet te wijten aan de meetprocedure. Deze zouden anders ook verlaten zijn, wat met ééneiige nesten veel vaker voorkomt. Kortom leuke wetenswaardigheden waar je niet zo snel bij stilstaat.

Voor wie het graag wil weten: de Gevonden Wulpen eieren gemiddelde afmeting in Diam 48,3 X lengte 75 mm, best groot dus. (Het langste Ei 8 cm.)

Scholekster. Gemiddelde afm. Diam 39,4 X 59,4 mm lang.

Meten is weten.

Drone onderzoek:

In de omgeving van de Belvédère was ons oog al een aantal keren gevallen op een Wulp die nest alarm gaf, bij betreden van die graslanden. Gegeven moment krijg ik bericht van de boer dat er binnen niet al te lange periode gemaaid zal worden. Een mooie gelegenheid om een beroep te doen op de door ANV aangeschafte Drone om nesten op te sporen.

Na het maken van de afspraak was het dan op 21 April zover dat we aan de slag konden. Na het inplotten van het grasland steeg de Drone naar een hoogte van +/- 35 meter om van daaruit in banen te zoeken.

De piloten met toezicht.

In het totaal werden twee zgn. hotspots gevonden. Vol verwachting volgden we de drone om ter plekke te zien wat er was. De eerste spot was verdwenen wat kan duiden dat een vogel weggevlogen is. De tweede spot duidde op een mogelijk hazenleger. Helaas geen resultaat dus.

Wel heeft het onderzoek aangetoond dat je snel een grote akker of grasland kunt afzoeken. Helaas niet altijd met het verwachte resultaat. Na een uur waren we dan ook klaar met onderzoek en kan de boer zorgeloos maaien. Later blijkt dat er toch ergens een Wulpennest moet hebben gezeten. Een ouder met jong toont zich later in de buurt. En is geringd door HJ Ottens

De Drone terug op de basis van een niet succesvolle actie.

Contacten met de Boeren.

Het is een goede gewoonte om elk jaar voor het broedseizoen een bezoek te brengen aan de boeren die deelnemen aan de weidevogelbescherming in ons gebied. Vorig jaar hebben we dit uit moeten stellen, maar ook dit jaar hebben we wegens de coronaperikelen weer geen bezoek kunnen brengen. De meeste boeren zijn benaderd via App en mail, anderen telefonisch. Allen hebben weer de toestemming gegeven hun gronden te betreden en hoopten op een goede samenwerking met onze groep. We hebben dit jaar best veel contact gehad over waarnemingen van de boeren over nesten en aanwezige jonge vogels. Dank daarvoor.

In het vroege voorjaar hebben we veel aangevreten bieten gezien die op de akkers achtergebleven waren. Voor de aanwezige Reeën een lekkere hap.

Plasdras Gebied Osbroeken.

In voorgaande jaren hebben we veel tijd besteed om de TBO van het gebied Osbroeken te bewegen een voor de daar aanwezige Weidevogels een beter maai-beheer te verkrijgen. Dat dit vaak tegen dovemans oren geuit is blijkt ook dit jaar weer. Via de commissie van het NP Drentse Aa hebben we toch een ingang weten te krijgen om het beheer aan te passen. De TBO in dit geval SBB nodigde ons uit voor veldoverleg in het gebied. In het gesprek maakte SBB duidelijk geen boodschap te hebben aan de Weidevogelbeschermingsgroep Gasteren en verder gaat met overleg met de TELGROEP van het Aa gebied. Hiermee heeft het SBB ook de afspraak gemaakt over het maai-beheer zo het nu uitgevoerd wordt. De plasdras gebieden zijn het laatst in het seizoen aan de beurt om gemaaid te worden. Eigenlijk precies zo wij voorstelden. Frappant was echter dat de aanwezige medewerkers (Dijkstra en Bruulsema van het Landschapsbeheer Drenthe) op geen enkele manier ons steunde om ook nest monitoring toe te passen. Dit was een doel van ons. Conclusie blijft dat monitoring alleen nog toegepast kan worden vanaf de openbare paden. Hier doen we het niet voor, waardoor dit project niet verder zal worden gevolgd. Bijzonder jammer dat men geen gebruik wil maken van onze groepsexpertise . Maar vooral jammer van de daar aanwezige populatie boerenlandvogels. Alleen tellen op afstand is een achterhaalde sport zonder exacte broedgegevens.

Hier onder *Parnassia Palustris* in de Osbroeken.

WULPEN beschermingsplan 2021.

Ook dit broedseizoen is het Wulpenplan van kracht geweest. In navolging van het jaar van de Wulp in het jaar 2019 is er meer aandacht voor de Wulp in Drenthe. Ook onze boeren profiteren hiervan door het plaatsen van een stroomraster om de nesten toe te staan. Hiervoor ontvangen ze een kleine vergoeding.

Op 16 April vinden we ons eerste Wulpen nest op de akkers van Beulink. Een nest met 3 eieren met een dag later vier eieren. Hier plaatsen we na het vierde ei het stroomraster. Na meer dan een uur wachtten weet de Wulp zich geen raad met het raster en halen we het weer weg om een paar dagen later weer een poging te doen. Dit lukt, en de Wulp zette het broeden voort.

Twee weken later stak er een behoorlijke storm op waardoor het raster aan eenzijdig volledig was omgewaaid, met alle gevolgen van dien. Het nest was leeg en de Wulp gevlogen. Zelfs de geplaatste camera lag plat zodat er geen beelden zijn van de predator. Helaas, maar een goede leer voor de volgende keer!

Op 26 april vinden we ons tweede Wulpennest in samenwerking met boer Theo op de Gasterse Es. Het is een nest met al 3 eieren. Een dag later zijn het er vier en kan het raster geplaatst worden. Na plaatsing van het raster duurt het even voor de Wulp doorheeft wat de bedoeling is maar het lukt toch en broed rustig verder. Daar ook een camera geplaatst is kunnen we mooi de attentie waarnemen die de wulp heeft voor al het verkeer dat op 50 meter voorbijraast. Niet vaak vinden we de nesten zo dicht bij de openbare weg. Het resultaat is echter een beetje teleurstellend. Niet meer dan twee eieren komen uit de andere twee zijn niet bevrucht.

Ook het ringen door HJ Ottens verloop niet naar wens. Hij zou beide vogels willen ringen maar wacht te lang en later zijn ze niet meer te vinden. Gelukkig hebben we ze zelf nog wel een aantal jeren waargenomen maar toen zaten ze al veilig in het stroomdal van het Gasterse diep. Op 20 Mei vinden we zowaar nog een Wulpennest met vier eieren. Ook dit nest hebben we weer in een stroomraster gezet met camera en geluidpiepers. Vanuit het TV programma BinnesteBuiten van KRO/NCRV is er belangstelling via HJ Ottens om dit nest te Filmen. Volgens de broeddagen telling zal het nest uit zijn op 15 Juni. Op de afsproken dag melde zich de Crew bij Bill om gezamenlijk het nest te bezoeken. Als er jongen zouden zijn gaat Ottens deze ringen en zenderen. Aan gekomen bij het nest, blijkt dat het laatste Ei juist uitkomt. De film crew maakt veel opnames en Ottens doet z,n werk. Deze opnames zullen in aug/sept te zien zijn op TV. Wat we van Bill hebben begrepen is het vooral een Ottens show waarin het werk van de vrijwilligers niet of nauwelijk is genoemd of Bill heeft het niet gehoord. We wachtten af hoe het er uitziet. (nu is bekend dat de uitzending 9 sept zal plaats vinden).

Het laatst uitgekomen Wulpen Ei tijdens de TV opname.

foto Ottens./kro ncrv

De presentatrise met de jonge Wulpen.

Al met al een redelijk resultaat bij de Wulpen jammer van het verlies van één van de nesten.

Scholeksters:

Het aantal scholekster nesten is al jaren stabiel in ons gebied. We komen jaarlijks niet verder dan vier nestjes met wisselende resultaten. Dit jaar zijn de Scholeksters erg laat in het veld. Meerdere weken hadden we al uitgezien naar de komst maar vooral met de vraag wanneer gaan ze leggen. Op 11 mei vinden we pas ons eerste nest wat erg laat is voor de tijd van het jaar. Er volgden nog drie waarvan de laatste pas op 4 juni. Dit laatste nest werd gevonden door Bart, kleinzoon van Bill, die de laatste ronde deed. Dit nest is ook uitgekomen.

We missen dit jaar het vaste nestje van de Scholekster op de Gasterse Es. Mogelijk is de partner overleden. Één vogel hebben we wel gezien dit jaar. (of we hebben het nest gemist?)

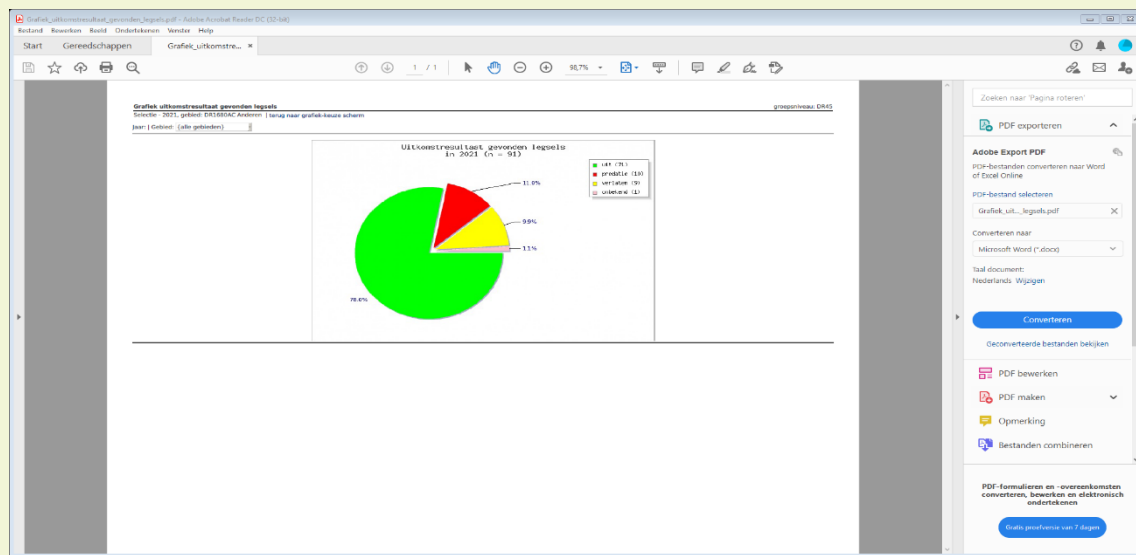

We hadden er al niet meer op gerekend maar toch vinden we ook dit jaar nestjes van Veldleeuweriken. Bijzonder was het Veldleeuweriken nest wat juist “uit” kwam toen we het ontdekten.

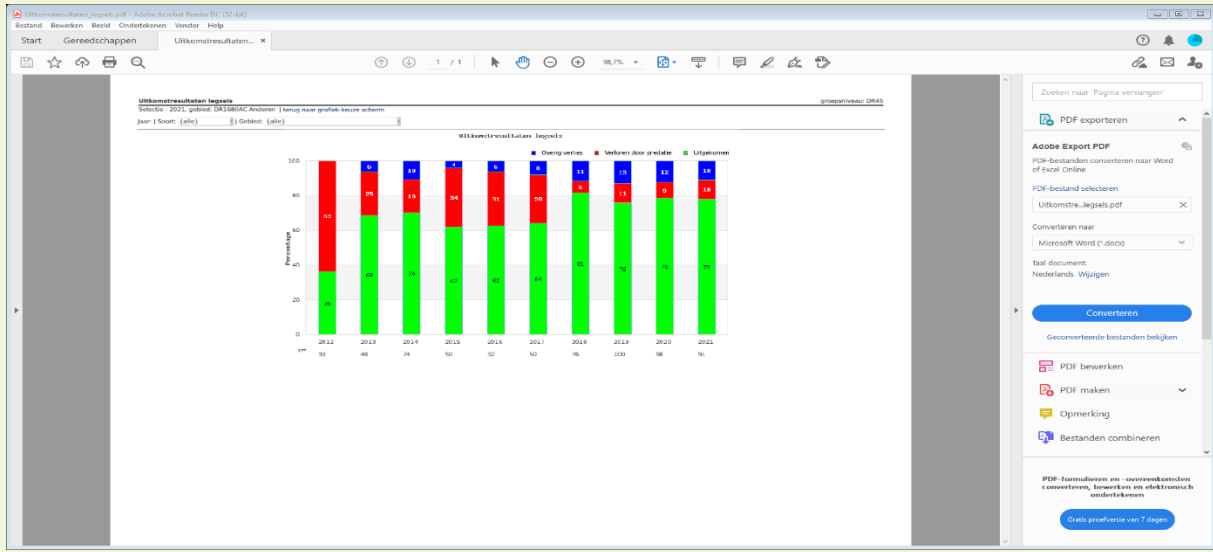

Het Vrijwilligers team 2021. Groep Gasteren.

Resultaat: 2021 voorgaande jaren.

Voorgaande jaren:

Helaas ook dit jaar geen Grutto nest in ons gebied. Wel hebben we ze weer waargenomen, wie weet!!!

Jaar	aantal nesten	aantal eieren	aantal eieren uit.
2010	19	67	50
2011	34	101	68
2012	33	115	63
2013	49	177	137
2014	73	253	178
2015	50	165	125
2016	32	101	78
2017	50	165	125
2018	76	317	239
2019	100	349	289
2020	98	347	294
2021	91	308	278

Percentage, s nesten uit	t/m 2021
2010	68,70%
2011	67%
2012	54%
2013	77%
2014	70%
2015	62%
2016	77%
2017	70%
2018	75,30%
2019	83%
2020	78,60%
2021	76,30%

Het aantal nesten was iets minder, echter het totale resultaat is prima te noemen. Vergelijkbaar met voorgaande twee jaar. Met veel meer jonge vogel waarnemingen.

Bedankt allemaal voor jullie inzet. Op naar 2022.